

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
РАДИ АУДИТОРСЬКОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ
ЩОДО ВПЛИВУ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
НА ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Згідно п. 7 ч. 2 статті 6 Закону від 6 грудня 2019 року № 361-ІХ "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (далі – Закон 361) суб'єкти аудиторської діяльності; бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку; суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування (крім осіб, які надають послуги в рамках трудових правовідносин) є спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ).

Відповідно до норм Закону № 361 СПФМ зобов'язані вживати заходи щодо встановлення кінцевого бенефіціарного власника (далі – КБВ) клієнта або його відсутності, у тому числі отримувати структуру власності з метою її розуміння, та даних, що дають змогу встановити КБВ, та вжиття заходів з верифікації його особи.

Військова агресія російської федерації до України призвела до нових викликів виконання аудиторами функцій СПФМ.

Належна перевірка

Ст. 11 закону №361 визначено, що СПФМ зобов'язаний здійснювати кожен із заходів належної перевірки, тобто заходи, що включають:

- ідентифікацію та верифікацію клієнта (його представника);
- встановлення кінцевого бенефіціарного власника клієнта або його відсутності, у тому числі отримання структури власності з метою її розуміння, та даних, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, та вжиття заходів з верифікації його особи (за наявності);
- встановлення (розуміння) мети та характеру майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції;
- проведення на постійній основі моніторингу ділових відносин та фінансових операцій клієнта, що здійснюються у процесі таких відносин, щодо відповідності таких фінансових операцій наявній у суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформації про клієнта, його діяльність та ризик (у тому числі, в разі необхідності, про джерело коштів, пов'язаних з фінансовими операціями);
- забезпечення актуальності отриманих та існуючих документів, даних та інформації про клієнта.

Обсяг дій при здійсненні кожного із заходів належної перевірки визначається суб'єктом первинного фінансового моніторингу з урахуванням ризик-профілю клієнта, зокрема рівня ризику, мети ділових відносин, суми здійснюваних операцій, регулярності або тривалості ділових відносин

Належна перевірка здійснюється в разі встановлення ділових відносин; наявності підозри; здійснення переказів (у тому числі міжнародних) без відкриття рахунка на суму, що дорівнює чи перевищує 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі; проведення фінансової операції з

віртуальними активами на суму, що дорівнює чи перевищує 30 тисяч гривень; виникнення сумнівів у достовірності чи повноті раніше отриманих ідентифікаційних даних клієнта; проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами, якщо сума фінансової операції дорівнює або перевищує суму, визначену частиною першою статті 20 цього Закону (400 тисяч гривень, а для суб'єктів господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри, - 55 тисяч гривень).

У частині 14 статті 11 закону №361 зазначено, що повторна ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону, за умови відсутності у СПФМ підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними.

САД виконують процедури належної перевірки під час прийняття клієнта та завдання. У зв'язку з військовою агресією та з метою забезпечення виконання вимог Закону України від 03.03.2022 № 2116-IX «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів», у разі необхідності та наявності можливостей, САД повторно перевіряє результати проведеного первинного фінансового моніторингу станом на дату прийняття клієнта та виконує процедури належної оцінки клієнта після дати фінансової звітності.

Застосування ризик-орієнтованого підходу

Згідно Закону СПФМ зобов'язаний у своїй діяльності застосовувати ризик-орієнтований підхід. При цьому відповідно до ч. 5 статті 7 «Застосування ризик-орієнтованого підходу» СПФМ **зобов'язаний встановити високий ризик ділових відносин** (фінансової операції без встановлення ділових відносин), зокрема стосовно таких клієнтів:

- клієнтів, місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава (юрисдикція), що не виконує чи неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Перелік формується в порядку, визначеному КМУ та оприлюднюється на офіційному веб-сайті спеціально уповноваженого органу (Державна служба фінансового моніторингу України, <https://fiu.gov.ua/>)
- клієнтів, включених до переліку осіб, клієнтів, які є представниками осіб, включених до переліку осіб, клієнтів, якими прямо або опосередковано володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи, включені до переліку осіб;
- іноземних фінансових установ (крім фінансових установ, зареєстрованих у державах - членах Європейського Союзу, державах - членах Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), крім держав, що здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України"), з якими встановлюються кореспондентські відносини;
- іноземних публічних діячів, членів їх сімей та осіб, пов'язаних з такими політично значущими особами, а також клієнтів, кінцевими бенефіціарними власниками яких є зазначені особи;
- клієнтів, стосовно яких (кінцевих бенефіціарних власників яких) застосовані спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до статті 5 Закону України "Про санкції";
- клієнтів, місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон.

Відповідно до ч. 6 статті 7 СПФМ зобов'язаний встановити **неприйнятно високий ризик ділових відносин** (фінансової операції без встановлення ділових відносин) стосовно клієнтів у разі:

- неможливості виконувати визначені цим Законом обов'язки або мінімізувати виявлені ризики, пов'язані з таким клієнтом або фінансовою операцією;
- наявності обґрунтованих підозр за результатами вивчення підозрілої діяльності клієнта, що така діяльність може бути фіктивною.

СПФМ **вживає відповідних запобіжних заходів**, спрямованих на здійснення посиленних заходів належної перевірки до встановлення ділових відносин з особами або компаніями таких держав; **повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції з клієнтами відповідних держав**; попередження клієнтів про те, що операції з фізичними або юридичними особами, трастами або іншими подібними правовими утвореннями у відповідних державах можуть містити ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Відмова від встановлення або підтримання ділових відносин

Відповідно до статті 15 Закону №361 СПФМ **зобов'язаний відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин**/відмовити клієнту у обслуговуванні, у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, відмовитися від проведення фінансової операції у разі:

- якщо здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта, а також встановлення даних, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників, є неможливим або якщо у СПФМ виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені;
- **встановлення клієнту неприйнятно високого ризику** або ненадання клієнтом необхідних для здійснення належної перевірки клієнта документів чи відомостей;
- подання клієнтом чи його представником суб'єкту первинного фінансового моніторингу недостовірної інформації або подання інформації з метою введення в оману суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- виявлення у порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, що банк або інша фінансова установа, з якою встановлені кореспондентські відносини, є банком-оболонкою та/або підтримує кореспондентські відносини з банком-оболонкою;
- **якщо здійснення ідентифікації особи, від імені або в інтересах якої проводиться фінансова операція, та встановлення її кінцевого бенефіціарного власника або вигодоодержувача (вигодонабувача) за фінансовою операцією є неможливим.**

СПФМ має право відмовитися від проведення підозрілої фінансової операції.

У разі відмови від становлення (підтримання) ділових відносин, відмови від проведення підозрілої фінансової операції, **СПФМ зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити спеціально уповноваженому органу** про спроби проведення фінансових операцій та про осіб, **які мають або мали намір встановити ділові відносини** та/або провести фінансові операції або з якими розірвано ділові відносини на підставі статті 15 Закону, а також про фінансові операції, в проведенні яких було відмовлено.

Заборона встановлювати ділові відносини

Частиною 4 статті 15 Закону №361 **Суб'єктам первинного фінансового моніторингу забороняється** (за винятком випадків, передбачених резолюціями Ради Безпеки ООН) **встановлювати ділові відносини та проводити видаткові фінансові операції, надавати фінансові та інші пов'язані послуги прямо або опосередковано з клієнтами, які є:**

1) особами та/або організаціями, яких включено до переліку осіб;

- 2) особами та/або організаціями, які діють від імені та за дорученням осіб та/або організацій, яких включено до переліку осіб;
- 3) особами та/або організаціями, якими прямо або опосередковано володіють чи кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи та/або організації, яких включено до переліку осіб.

Заборони, передбачені цією частиною, **застосовуються також** у разі, якщо СПФМ відомо, що контрагентом фінансової операції або фінансовою установою, яка забезпечує здійснення фінансової операції, є особи, визначені в цій частині.

Про спроби встановлення ділових відносин та проведення видаткових фінансових операцій, отримання фінансових та інших пов'язаних послуг прямо або опосередковано такими особами СПФМ зобов'язані негайно повідомити спеціально уповноваженому органу.

Міністерство закордонних справ України з урахуванням вимог відповідних резолюцій Ради Безпеки ООН забезпечує оприлюднення інформації про випадки, у яких не діють заборони, передбачені цією частиною.

У разі виявлення СПФМ за результатами внесення змін до переліку осіб особи клієнта (з яким установлені ділові відносини), яку включено до зазначеного переліку, СПФМ зобов'язаний негайно повідомити спеціально уповноваженому органу про таку особу та здійснити негайно, без попереднього повідомлення такої особи, замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням.

Формування переліку осіб

Згідно статті 24 закону №361 **Перелік осіб формується** у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України на підставі:

- 1) рішення суду про включення фізичних осіб, юридичних осіб та організацій, які відповідають критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, до зазначеного переліку;
- 2) відомості, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами, про організації, юридичних та фізичних осіб, пов'язаних з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції.

Перелік осіб негайно доводиться до відома СПФМ спеціально уповноваженим органом у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Виключення з переліку осіб здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, на підставі:

- 1) рішення суду про виключення фізичних осіб, юридичних осіб та організацій, які більше не відповідають критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, із зазначеного переліку;
- 2) виключення даних про особу чи організацію з відомостей, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами, про організації, юридичних та фізичних осіб, пов'язаних з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції.

Інформація про застосування санкцій та перелік осіб

Інформацію про застосування санкцій можна знайти на сайтах:

- Державної служби фінансового моніторингу України за посиланням <https://fiu.gov.ua>;
- Ради з національної безпеки і оборони України за посиланням <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/>;
- Європейської комісії за посиланням https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions_en#whistleblower та <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>;
- Ради безпеки ООН за посиланням <https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list>; (посилання працює в браузері Microsoft Edge, iExplorer)
- Міністерства фінансів США <https://home.treasury.gov/policy-issues/office-of-foreign-assets-control-sanctions-programs-and-information>

Міністерство фінансів України рекомендує:

- сайт Європейської комісії: <https://eur-lex.europa.eu/>;
- сайт Міністерства фінансів США (список OFAC): <https://home.treasury.gov>;
- сайт РНБОУ: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/>, <https://sanctions-t.rnbo.gov.ua/> ;
- Сайт «Окупант», інформаційному ресурсі Апарату РНБОУ України: <https://invaders-rf.com/>;
- проект OCCRP «Трекер санкційних активів»: <https://www.occrp.org>;
- офіційні сайти державних органів іноземних країн, з переліками підсанкційних осіб тощо.

Запобігання відмиванню доходів:

Аудиторам, як спеціально визначеним суб'єктам первинного фінансового моніторингу, слід бути обізнаними з національними та міжнародними санкційними списками, які постійно змінюються, та звертати увагу на наступне:

- можливий вплив на клієнта санкцій через постачальників, клієнтів, агентів, дистриб'юторів, фінансові установи в інших країнах;
- ідентифікація всіх клієнтів, які фізично знаходяться в росії та білорусі, або пов'язані з фізичними та юридичними особами, які підпадають під санкції;
- структури бенефіціарної власності клієнтів або постачальників, прямі чи непрямі зв'язки з відомими політично значущими особами (ПЕР) або організаціями на предмет прихованого зв'язку з білоруськими чи російськими фізичними та юридичними особами, які підпадають під санкції;
- можливі торгові обмеження щодо імпорту/експорту.

У випадку ідентифікації відносин з фізичними чи юридичними особами, які підпадають під санкції, кожна фірма та її клієнти повинні заморозити активи цих осіб та припинити надання будь-яких послуг зазначеним юридичним і фізичним особам.

Обов'язок аудиторської фірми – повідомити про підозрілу діяльність Державну службу фінансового моніторингу України відповідно до законодавства.

Керівництво з ризик-орієнтованого підходу для спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Відповідно до пункту 49 частини 1 статті 1 Закону № 361-IX посилені заходи належної перевірки клієнтів (далі – НПК) – заходи, що вживаються СПФМ на основі ризик-орієнтованого підходу (далі – РОП) стосовно клієнтів, ділові відносини з якими (фінансові операції без встановлення ділових відносин яких) становлять високий ризик, є пропорційними виявленим ризикам та спрямовані на їх

мінімізацію, у тому числі шляхом збільшення частоти та обсягу дій з моніторингу ділових відносин та збору додаткової інформації щодо ділових відносин.

Посилені заходи НПК передбачають отримання додаткових відомостей про клієнта, вигодоодержувача, а також перевірку достовірності наданих відомостей які відображаються у поглибленому вивченні клієнта. При виробленні ефективної програми "Знай свого клієнта" важливо пам'ятати про те, що зовнішнє враження може бути оманливим. Потенційні клієнти СПФМ можуть на перший погляд справляти враження цілком законослухняних, хоча насправді вони можуть мати намір займатися протизаконною діяльністю з використанням даного СПФМ.

З іншого боку, СПФМ може відмовитися мати справу із законослухняними клієнтами, оскільки певні елементи їхньої діяльності оцінюються як такі, що є сумнівними та/або підозрілими.

Посилені заходи НПК включають:

- отримання додаткової інформації про клієнта (наприклад, рід занять, обсяг активів, інформація, доступна через загальнодоступні бази даних, Інтернет і т. д.) і більш регулярне оновлення ідентифікаційних даних клієнта та КБВ;
- проведення додаткових пошуків (наприклад, пошук в Інтернеті з використанням незалежних і відкритих джерел) для кращого розуміння профілю ризику клієнта (за умови, що внутрішня політика СПФМ, визначена у їхніх документах з питань фінансового моніторингу, дозволяє їм ігнорувати вихідні документи, дані чи інформацію, яка є ненадійною);
- отримання додаткової інформації та, за необхідності, документів, які підтверджують характер майбутніх ділових відносин;
- отримання інформації про джерело коштів і/або статків клієнта і чітке підтвердження цього за допомогою отримання відповідної документації;
- отримання інформації про причини передбачуваних або здійснених операцій;
- отримання схвалення вищого керівництва для початку або продовження ділових відносин;
- проведення розширеного моніторингу ділових відносин за рахунок збільшення кількості і термінів застосування заходів контролю і вибору схем операцій, які вимагають подальшого вивчення;
- посилені НПК може також включати зниження порогу володіння (наприклад, нижче 25%), щоб забезпечити повне розуміння структури власності клієнта.

Оцінка ризику клієнтів – публічно-значущих осіб (далі – ПЗО), осіб, пов'язаних з ПЗО та іноземними публічними діячами

СПФМ зобов'язаний вжити заходів щодо виявлення належності клієнтів та інших осіб до ПЗО, членів їх сімей, осіб, пов'язаних з ними, іноземних публічних діячів та оцінити ризики здійснення таким клієнтом операцій.

Відповідно до законодавства, для визначення належності клієнта або КБВ клієнта до ПЗО, членів їх сімей або пов'язаних з ними осіб, СПФМ використовує декілька надійних джерел інформації та вживає заходів для перевірки отриманої інформації.

Рішення про присвоєння рівня ризику ВК/ФТ має прийматися на підставі мотивованого судження, сформованого у процесі аналізу наявної інформації про клієнта, а також виходячи із відомостей, отриманих у процесі вивчення клієнта.

Відповідно до вимог Закону № 361-IX ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до встановлення ділових відносин, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених Законом № 361-IX), проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

Стосовно клієнтів-ПЗО та осіб, пов'язаних з ПЗО

До ПЗО Закон № 361-IX відносить фізичних осіб, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції у міжнародних організаціях (пункт 47 частини 1 статті 1 Закону № 361-IX).

До осіб, пов'язаних з ПЗО віднесено фізичних осіб, які відповідають хоча б одному з таких критеріїв:

- відомо, що такі особи мають спільне з ПЗО бенефіціарне володіння юридичною особою, трастом або іншим подібним правовим утворенням або мають будь-які інші тісні ділові зв'язки з ПЗО;
- є КБВ юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, про які відомо, що вони де-факто були утворені для вигоди ПЗО (пункт 42 частини 1 статті 1 Закону № 361-IX).

ВНУП зобов'язаний здійснювати оцінку/переоцінку ризиків клієнтів, документувати їх результати, а також підтримувати в актуальному стані інформацію щодо оцінки ризику своїх клієнтів таким чином, щоб бути здатним продемонструвати своє розуміння ризиків, що становлять для нього такі клієнти (ризик-профіль клієнтів).

Факторами, що впливають на рівень ризику зазначеної категорії клієнтів можуть бути:

- характеристики та схеми діяльності клієнта;
- географія;
- інші відповідні фактори.

СПФМ, відповідно до Закону № 361-IX, зобов'язаний додатково, під час НПК, здійснювати стосовно клієнтів, які (КБВ яких) є ПЗО, членами їх сімей та особами, пов'язаними з ПЗО, такі заходи:

- мати належну систему управління ризиками з метою виявлення факту належності клієнта або КБВ клієнта до зазначеної категорії;
- одержувати дозвіл керівника СПФМ для встановлення (продовження) ділових відносин, проведення (без встановлення ділових відносин) фінансових операцій на суму, що дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною 1 статті 20 Закону № 361-IX (незалежно від того, проводиться така фінансова операція одноразово чи як кілька фінансових операцій, що можуть бути пов'язані між собою);
- вживати достатніх заходів з метою встановлення джерела статків (багатства) та джерела коштів, з якими пов'язані ділові відносини чи операції з такими особами;
- здійснювати на постійній основі поглиблений моніторинг ділових відносин.

У разі якщо ПЗО перестала виконувати визначні публічні функції, СПФМ зобов'язаний продовжувати не менше ніж протягом дванадцяти місяців враховувати її триваючі ризики та вживати заходів, визначених пунктами 2-4 частини 13 статті 11 Закону № 361-IX, поки не переконається в тому, що такі ризики відсутні.

При цьому СПФМ повинен враховувати ризики, що залишаються властивими ПЗО, зокрема:

- рівень впливу, що особа може ще мати;
- обсяг повноважень, якими вона була наділена;
- зв'язок між минулими та чинними повноваженнями тощо.

Більш детальна інформація щодо дій аудитора як СПФМ – Керівництво з ризик-орієнтованого підходу для спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу та інші нормативно-правові акти за посиланням: <https://mof.gov.ua/uk/normativna-baza-finmon> та <https://www.apu.com.ua/Аудитори> – суб'єкти первинного фінансового моніторингу.

Нові індикатори ризику, спричинені війною

Державна служба фінансового моніторингу України листом від 31.03.2022 року навіла індикатори ризиковості, які слід взяти до уваги під час дослідження та аналізу підозрілої діяльності, яка може прямо або опосередковано пов'язаною з фінансуванням тероризму. Ці індикатори притаманні клієнтам чи контрагентам, в тому числі резидентам РФ та Республіки Білорусь, а також особам, зареєстрованим на непідконтрольних або тимчасово окупованих територіях України, зокрема:

- резиденти України, які мають частки у статутному капіталі, сформовані фізичними та юридичними особами, що мають реєстрацію на території РФ та РБ та на непідконтрольних територіях;
- юридичні особи – резиденти України, які є офіційними представництвами російських та білоруських компаній;
- резиденти України, які мають сталі ділові відносини з російськими/білоруськими фізичними або юридичними особами;
- клієнти – нерезиденти з прихованими КБВ (контролерами), що мають відкриті рахунки в українських банках;
- клієнти – нерезиденти, зареєстровані на території офшорних юрисдикцій та юрисдикцій з послабленим податковим/валютним контролем, що мають відкриті рахунки в українських банках;
- громадяни РФ та РБ, а також громадяни України, зареєстровані на тимчасово окупованих територіях України, які відкрили рахунки в банківських установах України/отримували перекази протягом року до початку війни;
- фізичні особи – нерезиденти – співробітники правоохоронних органів росії та білорусі, які приймали/приймають участь у злочинній діяльності країни-агресора на території України та Європи.

Неприйнятно високі ризики можуть нести зовнішньоекономічні фінансові операції, що здійснюються на користь вигодонабувачів з росії і білорусі або осіб, які ними контролюються, зокрема:

- перерахування коштів за межі України на підставі удаваних додаткових угод переуступки боргу, взаємозаліку вимог за імпорнтними контрактами, укладеними з резидентами РФ та РБ, з метою виведення коштів на інші підприємства, у тому числі в інші юрисдикції;
- перерахування коштів за межі України на підставі удаваних додаткових угод переуступки боргу, взаємозаліку вимог за договорами позики (займів, кредитів, фінансової допомоги), укладеними з резидентами РФ та РБ, з метою повернення запозичених коштів іншим підприємствам, в тому числі в інші юрисдикції (відсутність повної інформації щодо загальної суми позики, встановлених/сплачених відсотків, що надає можливість повернення позик, сплати відсотків через багато років);
- здійснення будь-яких операцій з цінними паперами, емітентами яких є резиденти РФ та РБ або особи, афільовані з такими резидентами.

Об'єкти права власності російської федерації та її резидентів

3 березня 2022 року прийнято Закон України № 2116-IX "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів", який передбачає примусове вилучення об'єктів права власності російської федерації та об'єктів права власності її резидентів з мотивів суспільної необхідності (включаючи випадки, за яких це настійно вимагається військовою необхідністю) на користь держави Україна на підставі і в порядку, встановлених цим Законом.

Міністерство фінансів України 30.03.2022р. звернулося із запитом до САД, суб'єктів господарювання, що здійснюють бухгалтерський облік, податкових консультантів, як до СПФМ, які на відміну від фінансових компаній і банків мають доступ до первинних документів, інформації та даних своїх клієнтів, яка може вказувати на активи, що належать особам, які організовують, забезпечують та провокують проведення агресивної війни РФ щодо України, як на території України так і за її межами. На цей запит зазначені САД повинні в десятиденний строк, за результатами здійснення первинного фінансового моніторингу, надати Мінфіну всю наявну інформацію щодо фізичних та/або юридичних осіб (їх філій, представництв), які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України на території України, засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром яких прямо або опосередковано є російська федерація та/або у яких російська федерація прямо або опосередковано чи юридичні особи, засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром яких є російська федерація та/або у яких російська федерація прямо або опосередковано має частку у статутному (складеному) капіталі, акції, паї, інше членство (участь у будь-якій формі) у юридичній особі та/або у яких російська федерація здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (в тому числі через ланцюг контролю/володіння), разом з інформацією (у разі наявності) про активи таких осіб (рухоме і нерухоме майно, кошти, вклади у банках, цінні папери, корпоративні права, інше майно (активи), що знаходяться (зареєстровані) на території України та безпосередньо або через афілійованих осіб належать російській федерації та її резидентам).

Додаткові обов'язки САД

Відповідно до п. 5 розділу VI "Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України" (Наказ №1160) аудитори, аудиторські фірми, суб'єкти господарювання (фізичні особи - підприємці), що надають послуги з бухгалтерського обліку, забезпечують виявлення фінансових операцій між замовником аудиторської або бухгалтерської послуги і його контрагентами та проводять їх реєстрацію і повідомляють Держфінмоніторинг, якщо у суб'єкта виникають підозри, які ґрунтуються на ознаках, визначених статтею 16 Закону №361.